

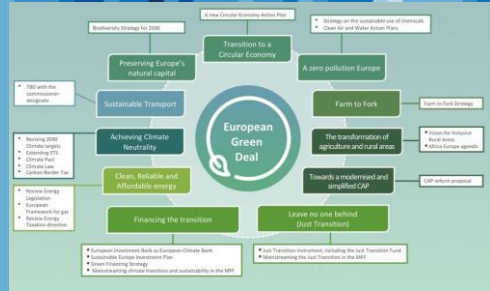

Klimarisiko i Trøndelags strategi for klimaomstilling

Klimakoordinator Mari Roald Bern

Webinar 28.4.2020

Kunnskapsgrunnlag

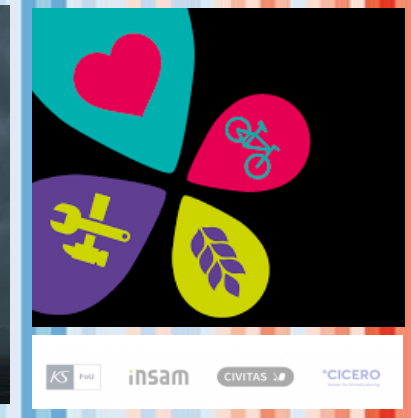
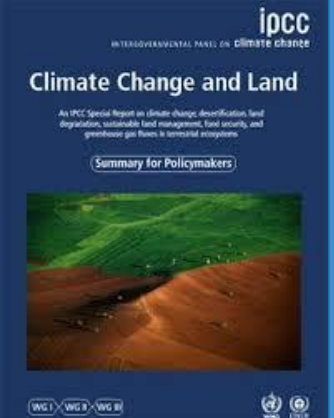

1850

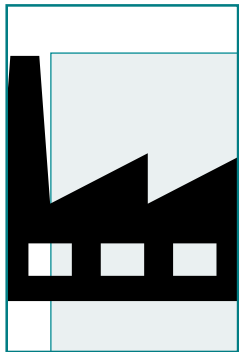
1900

1950

2000

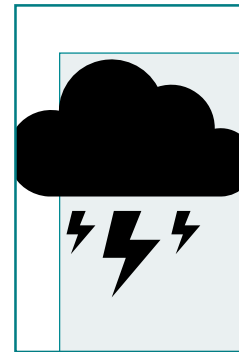

Hva legger vi i klimaomstilling?

UTSLIPPSREDUKSJON

- Direkte utslipp
- Klimafotavtrykk

KLIMATILPASNING

- Beredskap villere og våtere vær
- Planlegging

KARBONBINDING

- skog
- jord
- hav

Klimaomstilling i Trøndelag: kunnskapsbasert samskaping og nyskaping

Redusert matsvinn -> nye produkter

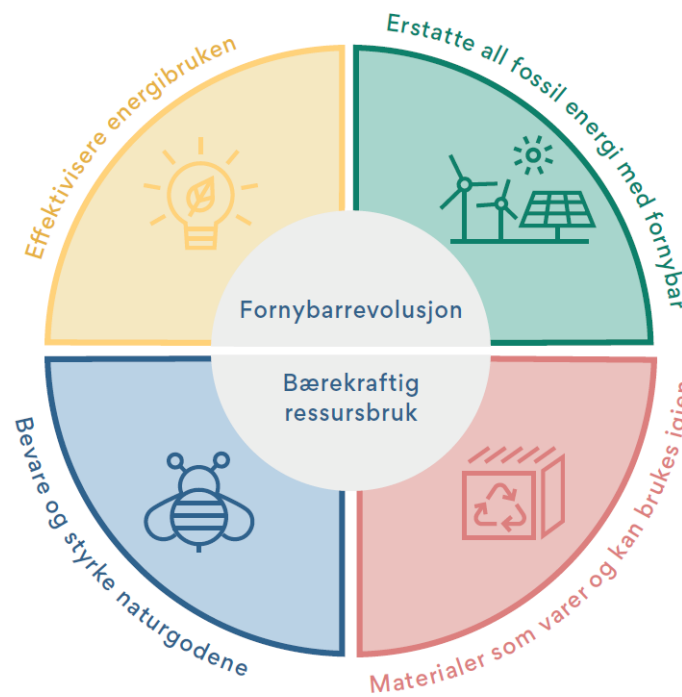
Nullutslipps-gården Mære

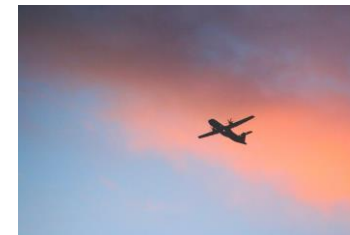
Maxbygget Tempe

Matriket Midt/Oi! Matfestival

Kilde: klimastiftelsen

El-fly testrom Røros-Østersund

Null-utslipps hurtigbåt

Nullutslipps-skole Heimdal VGS

Resirkulering Ytre Namdal

Klimakommunikasjon TRH

Felles retning i klimaomstillingarbeid i Trøndelag

- FNs bærekraftsmål
- Klimarisikovurdering
- Hele Trøndelag engasjeres
- Innovative og bærekraftige anskaffelser

Mål: 50% utslippskutt innen 2030

- Sirkulær økonomi
- Klimarisiko
- Kommunenes virkemidler
- Utfordringsbildet
- Muligheter
- Klimarobust Trøndelag
- Sånn gjør vi det i Trøndelag

Hensikt: felles regional strategi for å muliggjøre at kommunene kommer raskere til tiltaksaktivitet i sitt klima-arbeid

MAT

KARBONBINDING

MØTEPLASSER

BYGG

TRANSPORT

PLAST

Klimarisiko innenfor satsningsområdene

	Fysisk risiko: faktorer som øker sårbarhet på grunn av endret klima i Trøndelag	Overgangsrisiko: faktorer som øker sårbarhet i overgang fra fossilt til fornybart samfunn
Matsystem & Karbonbinding	Endrede produksjonsforhold: <ul style="list-style-type: none"> - Ustabilt vær og nedbørmønster - varmere og surere hav - ekstremvær som belaster infrastruktur og utstyr - tap av biologisk mangfold og spredning av sykdommer/skadegjørere - økte priser på importerte innsatsfaktorer	Økte transportkostnader for eksportnæring Raske endringer i forbrukerpreferanser
Bygg i by og tettsteder	Varmere, våtere og villere vær: <ul style="list-style-type: none"> - Havnivåstigning - Flom/skred/ras - Overvannshåndtering - Levetid for bygg påvirkes	Knapphet på råvarer Økte priser på CO2 intensive byggematerialer
Transportsystem	Ekstremværehendelser <ul style="list-style-type: none"> - Økt nedbør/storm/ras/flom - Mildere vintre belaster vannveier	Rask utvikling av nullutslippsløsninger, krav om riktig infrastruktur (ladestasjoner etc) Reguleringer som påvirker konkurranse mellom gods på vei/bane/sjø

Klimarisiko for Trøndelag fylkeskommunes virksomhet

	Fysisk risiko: faktorer som øker sårbarhet på grunn av endret klima i Trøndelag	Overgangsrisiko: faktorer som øker sårbarhet i overgang fra fossilt til fornybart samfunn
Plan og næring	<p>Endrede produksjonsforhold i jord-, skog-, og havbruk</p> <p>Ekstremvær fører til skader på avlinger/utstyr</p> <p>Mildere vintre -tap av vinterturisme</p> <p>Nye sykdommer -tap av inntekt</p>	<p>Økte transportkostnader for eksportnæringer</p> <p>Raske endringer i forbrukerpreferanser Knapphet på importerte råvarer</p> <p>Økte priser på CO2 intensive byggematerialer</p> <p>Rask utvikling av nullutslippsløsninger, krav om riktig infrastruktur (ladestasjoner etc)</p> <p>Reguleringer som påvirker konkurranse mellom gods på vei/bane/sjø</p>
Kultur og folkehelse	<p>Tørke og hetebølger svekker folkehelse</p> <p>Tørke reduserer tilgang til rent drikkevann</p> <p>Ekstremværehendelser i forbindelse med store arrangementer</p>	<p>Økt antall klimaflyktninger</p>
Eiendom	<p>Våtere og villere vær påvirker levetid for bygg</p> <p>Overvannshåndtering ved ekstremnedbør og mildere vintre</p>	<p>Knapphet på råvarer</p> <p>Økte priser på CO2 intensive byggematerialer</p>
Samferdsel	<p>Beredskap for akutte hendelser (ras/flom/skred)</p> <p>Ekstremvær fører til skader på infrastruktur</p>	<p>Rask utvikling av nullutslippsløsninger, krav om riktig infrastruktur (ladestasjoner etc)</p> <p>Reguleringer som påvirker konkurranse mellom gods på vei/bane/sjø</p>
Veg	<p>Beredskap for akutte hendelser (ras/nom/skred)</p> <p>Ekstremvær fører til skader på infrastruktur</p>	<p>Rask utvikling av nullutslippsløsninger, krav om riktig infrastruktur (ladestasjoner etc)</p> <p>Reguleringer som påvirker konkurranse mellom gods på vei/bane/sjø</p>

Under utarbeidelse

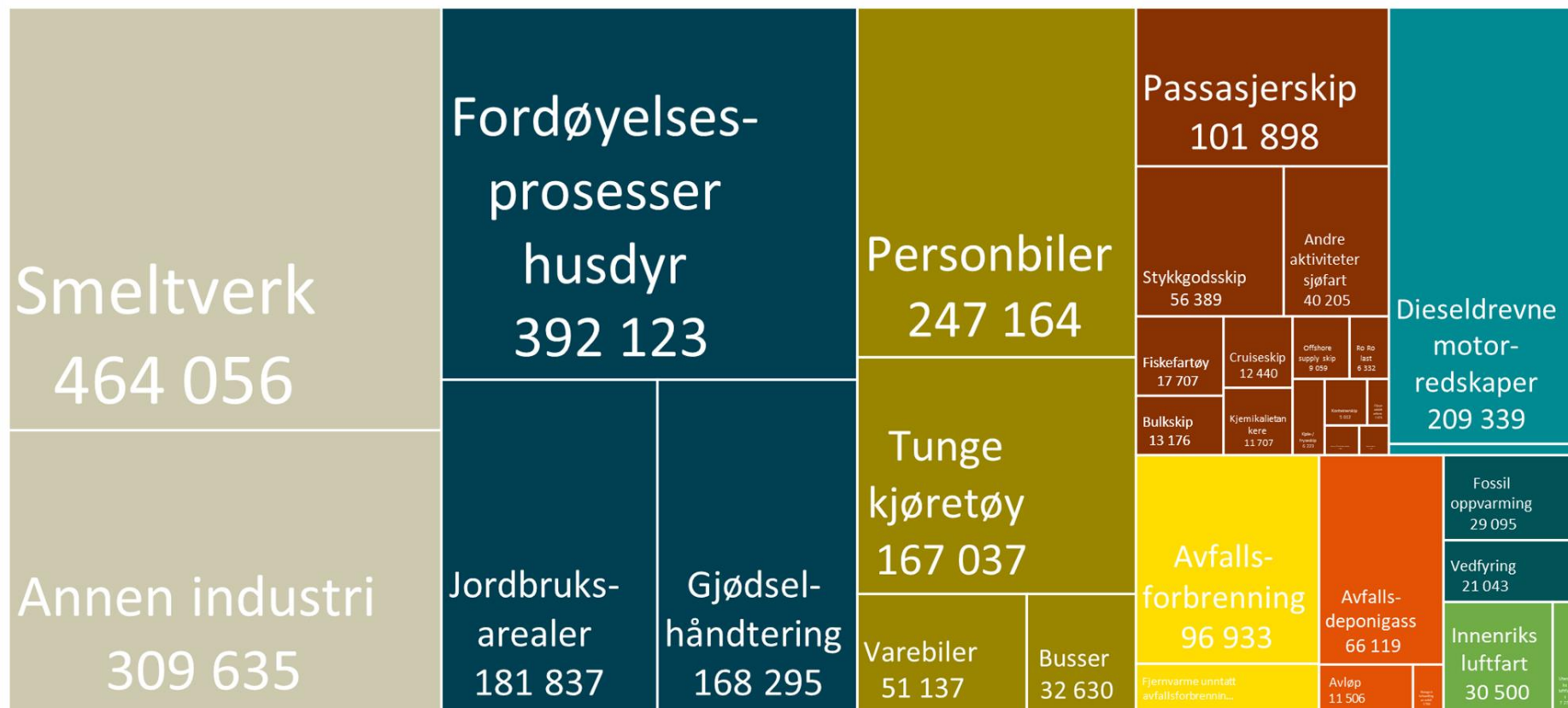

Klimarisiko: viktig og nyttig perspektiv. Når kommer et nano-kurs?

Høringsfrist 30.4.2020, Fylkestingsvedtak Juni 2020

Trøndelags klimagassutslipp 2017

(t CO₂ ekv.)

■ Annen mobil forbrenning ■ Avfall og avløp ■ Energiforsyning ■ Industri, olje og gass ■ Jordbruk ■ Luftfart ■ Oppvarming ■ Sjøfart ■ Veitrafikk

ENOVA: fremtidsbilder lavutslippssamfunnet 2050 (7 norske forskningsmiljø)

Oil till you drop:
på tross av anerkjennelse
av Parisavtale er ikke
klimapolitiske tiltak
tilstrekkelige

Vi fortsetter som før

Økologisk modernisering:
Teknologisk innovasjon
med grønn profil
(CCS/fornybar energi)

Vridning/endring

Dugnadssamfunnet:
Kortere arbeidstid,
delingsøkonomi, lokal
matproduksjon, sosial og
kulturell aktivitet

Paradigmeskifte: økonomisk og politisk

Hvor ligger Trøndelag på denne akse?

MAT

I 2030 har Trøndelag bærekraftig produksjon av mat og bioråstoff

- Klimarisiko, klimasmart, klimarobust
- Mest mulig mat på lokale ressurser
- Matsvinn & innkjøpskompetanse

BYGG

I 2030 har Trøndelag et balansert utbyggings- og bosettingsmønster

- Rehabilitering, gjenbruk og ombruk
- Tre
- Energihøsting
- Bærekraftige byggeplasser
- Lokal byggeskikk og materialkunnskap

TRANSPORT

I 2030 har Trøndelag en bærekraftig transportstruktur og klimanøytralt transporttilbud

- Næringsutvikling utslippsfri infrastruktur
- Elektrifisering veitransport
- Nullvekstmål & byvekstavtaler
- Delingsløsninger
- Utvikle nye løsninger for godstransport

MØTEPLASSER

I 2030 skal god livskvalitet og mangfold kjennetegne Trøndelag

- Levende lokalsamfunn
    - REKO-ring
    - Folkeverksted
    - Innbyggerinvolvering
  - Nettverk: Klimapartner, klimatilpasning & lavutslipp
  - Delingsøkonomi
-

KARBONBINDING

I 2030 har Trøndelag bærekraftig produksjon av bioråstoff

- Biomasseproduksjon
- Arealforvaltning
- Skogkulturinnsats

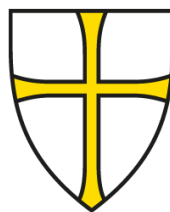
PLAST

I 2030 er trøndersk næringsliv basert på miljøvennlig næringsutvikling og teknologi

- Offentlig innkjøp
- Utvikle emballaseløsninger
- Treforedlingsindustrien

Høringsutkast på Trøndelagfylke.no
Høringsfrist 30.4.2020

**Trøndelag
fylkeskommune**

Trööndelagen fylhkentjielte

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke